

OPPVELVOLLISUUSIÄN PIDENTÄMINEN JA TYÖLLISYYS / LUONNOS BO RY 28.8.2020

- Oppivelvollisuusiän pidentäminen kahdella vuodella vahvistaisi työllisyyttä vuoteen 2029 mennessä noin 1600 henkilöllä, jos oppivelvollisuusiän pidentäminen tulee voimaan vuonna 2021
- Oppivelvollisuusiän pidentämisen positiiviset työllisyysvaikutukset kasvavat sitä mukaa kun useampi ikäluokka siirtyisi työelämään pidennetyn oppivelvollisuusiän kautta
- Oppivelvollisuusiän pidentämisen positiivinen työllisyysvaikutus kasvaisi vuoteen 2065 asti, jolloin työllisyysvaikutus olisi noin 15 000 henkilöä

Työelämän muutos teknologisen kehityksen ja kansainvälisen kilpailun seurauksena korostaa osaavan työvoiman merkitystä. Pelkän perusasteen varassa työmarkkinoille siirtyvien asema on heikko ja leimallista tämän ryhmän työurille ovat vajaatyöllisyys sekä merkittävästi kohonnut työttömyyden ja pienituloisuuden riski. Kouluttamattomista nuorista noin 40% on koulutuksen ja työn ulkopuolella (NEET) ja kouluttamattoman aikuisväestön työllisyysaste jää merkittävästi alemmaksi kuin toisen asteen tutkinnon suorittaneilla.

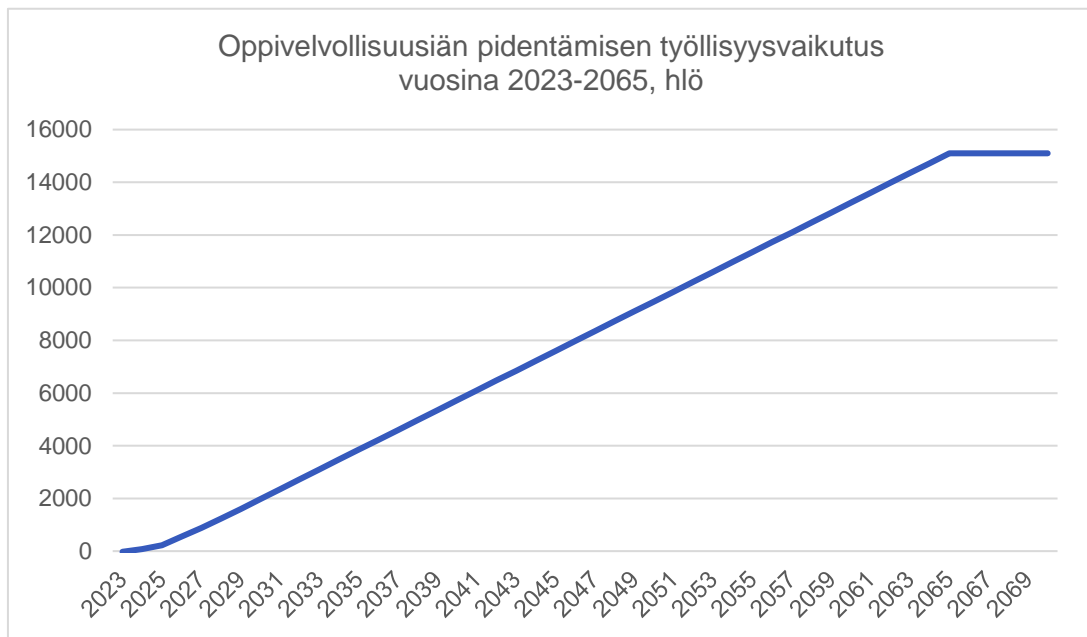
Talouspolitiikan arviointineuvoston taustatutkimuksen (Seuri et al. 2018) mukaan noin 5-10% ikäluokasta on toisen asteen koulutuksen ulkopuolella vähintään yhtenä vuotena ensimmäisen kahden vuoden aikana peruskoulun päätyttyä. Oppilaat jotka ovat koulutuksen ulkopuolella vähintään yhden vuoden peruskoulua seuraavan kahden vuoden aikana, valmistuvat toiselta asteelta ikävuoteen 28 mennessä noin 24 prosenttiyksikköä epätodennäköisemmin, ansaitsevat 28-vuotiaina noin 3000 € vähemmän ja ovat töissä noin 1,5 kuukautta vähemmän. Nämä arviot ovat optimistisia, koska tutkimusasetelmalla ei ole pystytty vertaamaan havaitsemattomilta ominaisuuksiltaan samankaltaisia nuoria opinnoissa ja opintojen. Osa koulutuksen ulkopuolisuuden vaikutuksesta voi siis johtua ryhmien välisistä eroista, eikä koulutukseen osallistumisesta.

Oppivelvollisuusiän pidentämisen työllisyysvaikutuksia voidaan arvioida Talouspolitiikan arviointineuvoston taustaraportin tietojen ja oletusten avulla. Laskelmassa oletetaan, että uudistus koskettaisi 3 000 nuorta, mikä viittaa siihen joukkoon nuoria, jotka jäävät nykyjärjestelmässä koulutuksen ulkopuolelle ensimmäisenä tai toisena peruskoulun päättymisen jälkeisenä vuotena. Talouspolitiikan arviointineuvoston raportin tulosten mukaisesti laskelmassa oletetaan, että toiselle asteelle osallistuminen 16–17-vuotiaana lisää työssäolokuukausia 1,5:llä, vaikutuksen ollessa jälleen melko tasainen ikävuodesta 24 eteenpäin. Talouspolitiikan arviointineuvoston laskelmien mukaisesti työuran oletetaan päättyvän 60-vuotiaana.

Alla olevassa kuviossa näkyy oppivelvollisuusiän pidentämisen työllisyysvaikutuksia eri vuosina oletuksella, että uudistus tulee voimaan vuonna 2021. Kuviosta voidaan nähdä, että oppivelvollisuusiän pidentämisen positiivinen työllisyysvaikutus kasvaa sitä mukaa kun uusia sukupolvia siirtyy työelämään pidennetyn oppivelvollisuuden kautta. Positiiviset työllisyysvaikutukset näkyvät vasta vuodesta 2023 lähtien siten, että vuonna 2029 oppivelvollisuusiän pidentämisen työllisyyttä vahvistava vaikutus olisi noin 1600 henkilöä. Tämän jälkeen oppivelvollisuusiän pidentämisen työllisyysvaikutus kasvaisi noin 375 henkilöllä/vuosi vuoteen 2065 asti, jolloin työllisyysvaikutus olisi noin 15 000 hlö¹.

Talouspolitiikan arviointineuvoston mukaan positiiviset työllisyysvaikutukset huomioiden oppivelvollisuusiän pidentäminen olisi pitkällä aikavälillä julkista taloutta vahvistava uudistus. Kuitenkin talouspolitiikan arviointineuvostokin korostaa, kyseessä on pitkän aikavälin investointi. Vielä 15 vuoden jälkeenkin oppivelvollisuusiän pidentämisen fiskaalinen hyöty on alle 60 miljoonaa euroa ja lyhyellä tähtäimellä kyseessä on julkista taloutta heikentävä uudistus.

¹ Pitkän aikavälin laskelmissa on syytä huomioida ikäluokkien ennustettu pieneneminen. Jos oletetaan että uudistus koskisi joka vuosi 3000 nuoren sijaan 5 % väestöennusteen mukaisesta ikäluokasta (~3000 hlö vuonna 2020), olisi työllisyysvaikutus vuonna 2065 noin 13 500 hlö.

LÄHTEET

Seuri, A., Uusitalo, R., Virtanen, H. (2018): Pitäisikö oppivelvollisuusikä nostaa 18 vuoteen? [\[linkki\]](#)